

Робоча програма «Клініка інтелектуальних порушень» для студентів галузі знань 0101
Педагогічна освіта напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта. Логопедія».

Розробники:

Ірина Михайлівна Маруненко, кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри анатомії і фізіології людини Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

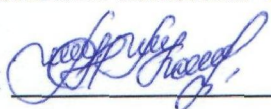
Робочу програму схвалено на засіданні кафедри (циклової комісії) анатомії і фізіології людини

Протокол від “25” серпня 2015 року № 1

Завідувач кафедри анатомії і фізіології людини

 - (І.М. Маруненко)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини Н.А. Клішевич

© Маруненко І.М., 2015 рік

© КУ імені Бориса Грінченка, 2015 рік

ЗМІСТ

1.	Опис навчальної дисципліни	4 ст.
2.	Мета та завдання навчальної дисципліни	5 ст.
3.	Програма навчальної дисципліни	6 ст.
4.	Структура навчальної дисципліни	9 ст.
5.	Навчально-методична карта дисципліни «Клініка інтелектуальних порушень»	10 ст.
6.	Теми семінарських занять	11 ст.
7.	Самостійна робота	12 ст.
8.	Індивідуальні завдання	13 ст.
9.	Методи навчання	14 ст.
10.	Методи контролю	14 ст.
11.	Методичне забезпечення	17 ст.
12.	Питання до екзамену	17 ст.
13.	Рекомендована література	18 ст.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>0101 Педагогічна освіта</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки <u>6.010105</u> <u>«Корекційна освіта. Логопедія»</u> (шифр і назва)		
Модулів – 3	Спеціальність: _____	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		2-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1		Семестр	
Загальна кількість годин – 144		3-й	-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>«бакалавр»</u>	22 год.	год.
		Семінарські	
		20 год.	год.
		Модульний контроль	
		6 год.	год.
		Самостійна робота	
		54 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		6 год.	
		Вид контролю:	
екзамен	-		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – висвітлити закономірності і особливості розвитку, виховання та навчання дітей з інтелектуальними порушеннями, у яких внаслідок фізичного або морфологічного дефекту порушується нормальний хід загального розвитку. Показати, що такі відхилення в розвитку викликані хвороботворним впливом і виникає необхідність створення спеціальних умов для навчання та виховання таких дітей.

Завдання курсу:

- ознайомлення з особливостями розвитку, виховання та навчання різних категорій дітей з інтелектуальними порушеннями;
- визначити структуру дефекту та потенціальні можливості розвитку особистості кожної категорії дітей з інтелектуальними порушеннями;
- обґрунтувати принципи створення і розвитку системи спеціальних закладів для виховання дітей з метою здійснення оптимального впливу на хід розвитку, формування активної соціально-корисної особистості до самостійної трудової діяльності.

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на *засвоєнні знань* про:

- клініко-фізіологічні особливості і закономірності фізичного і психічного розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями;
- структуру дефекту при інтелектуальних порушеннях та потенціальні можливості розвитку різних сторін особистості кожної з категорій дітей з такими вадами.

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти *набувають уміння та навички:*

- встановлюють закономірності і особливості навчально-виховного процесу в спеціальних закладах для дітей з інтелектуальними порушеннями, визначають мету, завдання, зміст, принципи та методи навчання, виховання та трудової підготовки;
- використовують різні спеціальні технічні засоби, які допомагають дітям з інтелектуальними порушеннями в їх пізнавальній діяльності та встановленні контакту з оточуючим світом;
- визначають ефективні шляхи та засоби профілактики вад в розвитку попередженні інтелектуальних порушень;
- виявляють особливості та шляхи покращення життя та діяльності дітей з вадами в соціальному оточенні (сім'ї, трудових та навчальних колективах).

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни «Клініка інтелектуальних порушень», становить 144 год., із них 22 год. – лекції, 20 год. – семінарські заняття, 6 год. – індивідуальна робота, 54 год. – самостійна робота, 6 год. – модульний контроль.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Клініка інтелектуальних порушень» завершується складанням екзамену (36 год.).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Предмет, завдання курсу «Клініка інтелектуальних порушень»

Тема 1. Предмет, завдання курсу «Клініка інтелектуальних порушень» та принципи обстеження дітей з такими вадами (2 год.)

Основним завданням курсу «Клініка інтелектуальних порушень» є отримання знань про психічний та інтелектуальний стан дитини, стан її пізнавальної активності, емоційно-вольової сфери і особистості в цілому.

Важливою задачею обстеження дитини є виявлення симптомів психічного і інтелектуального недорозвинення, дисгармонійного розвитку, психічних захворювань, невропатій, неврозів тощо.

Наступним завданням є використання даних обстеження і виконання коригуючих дій.

При розробці програм корекційних заходів використовують: психо-діагностичний підхід, підбір експериментальних методик.

Основні категорії при вивченні курсу є: корекція (це спеціально організований педагогічний процес спрямований на послаблення, подолання порушень розвитку, запобігання їм та сприяння розвитку аномальної дитини в цілому з метою щонайбільшого наближення до норми); компенсація (це відновлення, заміщення недорозвинених чи пошкоджених функцій шляхом використання збережених або перебудови частково порушених функцій); реабілітація (система заходів, спрямованих на відновлення повноцінного суспільного буття особистості в цілому); абілітація (це система заходів спрямована на формування ефективних способів пристосування людини до життєдіяльності відповідно до її можливостей); соціалізація (це процес формування особистості в певних умовах).

Основні поняття теми: психо-діагностичний підхід, експериментальні методики, схема обстеження, корекційні методи, види корекції, рівні компенсації, реабілітація, стадії соціалізації.

Тема 2. Взаємозв'язок відхилень в інтелектуальному і особистісному розвитку.

Порушення між функціональної взаємодії (2 год.)

Детермінанти відхилень в особистісному розвитку (генетичні, фізіологічні, соціальні тощо).

Структура первинного і вторинного дефекту. Первинний дефект є як наслідок недорозвинення або ураження мозку (порушення слуху, зору, паралічі, мозкова дисфункція тощо).

Вторинний дефект виникає під час розвитку дитини з порушенням психофізіологічного розвитку в тому випадку, коли соціум не компенсує цих порушень, а навпаки, детермінує відхилення в особистісному розвитку.

Загальні порушення функцій головного мозку пов'язані з діяльністю регуляторних систем. Ураження мозку на підкірковому рівні призводить до порушення працездатності прояву елементарних емоцій.

При ураженні головного мозку на рівні кори півкуль спостерігається порушення інтелектуальної діяльності.

Ураження лобної кори півкуль призводить до порушення цілеспрямованої діяльності. Порушення між функціональної взаємодії – явище асинхронії розвитку – може проявлятися у вигляді: ретардації, патологічної акселерації, взаємозв'язок ретардації та акселерації.

Основні поняття теми: детермінанти, первинний і вторинний дефект, між функціональна взаємодія, асинхронія, ретардація, акселерація.

Семінарське заняття 1. (2 год.)